

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europske avenije 7
31000 Osijek

Poslovni broj: P-1764/2025-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Osijeku, po sutkinji Kameliji Matijašević, u pravnoj stvari tužiteljice Jelice Šakić iz Tenja, Jana Pannoniusa 48, OIB:75432457297, zastupana po punomoćniku Marijanu Belčiću, odvjetniku iz Osijeka, protiv tuženice Addiko Bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB:14036333877, zastupana po punomoćniku Zlatku Knezoviću, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Knezović i Partneri j.t.d., Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 11. lipnja 2026. u nazočnosti tužiteljice i zamjenice njenog punomoćnika Nikoline Čolić, odvjetničke vježbenice kod Marijana Belčića, odvjetnika iz Osijeka, te u odsutnosti uredno pozvanog punomoćnika tuženice, uz javnu objavu dana 18. lipnja 2026.,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz čl. 6. st. 1. Ugovora o kreditu br. 5140030242-60010441881/2005. sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog dana 4.04.2005. godine između tužiteljice i prednika tuženice, potvrđenog dana 6.04.2005. godine po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-677/2005, u dijelu odredbe koji glasi:

"...prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,50% jednokratno, unaprijed."

II. Nalaže se tuženici Addiko Bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB:14036333877, da tužiteljici Jelici Šakić iz Tenja, Jana Pannoniusa 48, OIB:75432457297, podmiri prouzročeni parnični trošak u iznosu od 1.100,59 eura (tisućstoeurapedesetdevetcenti) sa zateznom kamatom tekućom od dana 18. lipnja 2026. pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

III. Odbija se preostali zahtjev tužiteljice za naknadu parničnog troška od 62,50 eura (šezdesetdvaeurapedesetcenti) s pripadajućim zateznim kamatama, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je protiv tuženice kao pravne slijednice Slavonske banke d.d. Osijek/Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., dana 22. prosinca 2025. podnijela tužbu radi utvrđenja ništetnosti, koju obrazlaže navodeći da je dana 4. travnja 2005. sa prednicom tužene sklopila Ugovor o kreditu br. 5140030242-60010441881/2005. sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, potvrđen dana 6.04.2005. po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod br. OU-677/2005., prema kojem joj je kao korisniku kredita prednica tužene kao kreditor, odobrila i stavila na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti od 45.000,00 CHF prema srednjem tečaju za devize Slavonske banke d.d. na dan korištenja kredita, kojim je ugovoren rok otplate kredita u trajanju od 20 godina kroz otplatu u jednakim mjesečnim anuitetima. Predmetnim tipskim Ugovorom u članku 6. ugovorena je naknada za obradu zahtjeva kredita i to u iznosu 1,50% jednokratno, unaprijed od ukupnog iznosa kredita. Tužena je prilikom isplate kredita dana 18.04.2005. naplatila od nje naknadu za obradu zahtjeva kredita u iznosu od 3.207,27 kn, a koja protuvrijednost, prema fiksnom tečaju konverzije HRK u EUR utvrđenog Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznosi 425,68 EURA. O ugovornim odredbama za tzv „ulaznu naknadu“ nije se pojedinačno pregovaralo, već je ista kao takve unaprijed formulirana i od strane tužene (banke) implementirana u tipskom ugovoru na koji tužitelj kao potrošač nije imao utjecaja. Naime, nije joj bila razjašnjena relacija odnosa između iznosa naknade i usluga na ime kojih se ista naplaćuje. Navedena odredba nije bila ugovorena u dobroj vjeri te su suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovale značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, zbog čega je ista nepoštena i ništetna te ne proizvodi pravni učinak. S obzirom da je prednica tužene temeljem gore navedene nepoštena odredbe o ulaznoj naknadi u predmetnom ugovoru istu naplatila i time stekla ne pripadajuću imovinsku korist, navedeni je kao nepošten stjecatelj, sukladno čl. 1115. ZOO-a, takove dužan vratiti zajedno sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama.

2. U odgovoru na tužbu od dana 4. veljače 2026. tuženica osporava osnovu tužbenog zahtjeva, ali ne spori da je njen prednik dana 4. travnja 2005. sa tužiteljicom sklopio predmetni Ugovor o kreditu, te da joj je naplaćena jednokratna naknada u iznosu od 3.207,27 HRK, ističe prigovor zastare, osporava tužiteljici status potrošača, a obzirom da tužiteljica nije postavila kondemnatorni zahtjev postavlja pitanje pravnog interesa za utvrđenjem ništetnosti predmetne odredbe, te prigovara suviše visoko naznačenoj vrijednost predmeta spora. Ugovor o kreditu sklopljen je u travnju 2005. Imajući na umu da je tužiteljica njime dobila na raspolaganje 45.000,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti, a naknada je naplaćena u neznatnom dijelu od 1,50 %, ističe da je u slučaju ništetnosti spornih odredbi (što tužena osporava) riječ o zabrani manjeg značaja u smislu člana 326. st. 2. ZOO 35/2005. U članku 6. Ugovora jasno je navedeno kako se prije isplate kredita korisniku kredita jednokratno odbijaju troškovi u iznosu od 1,50 % iznosa kredita. Stoga je činidba na koju se tužitelj obvezao u potpunosti određena. Pitanje određenosti moglo bi se postaviti ako bi ugovorne strane predvidjele da korisnik banci treba nadoknaditi neke troškove, a da pritom nije naveden paušalni iznos koji se plaća na ime te naknade, i to sam ako se pravilima tumačenja ne bi moglo utvrditi na koje se troškove takva odredba unosi. Tako se u članku 2., stavku 1., točki 7. Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, broj

52/16) navodi da ukupni troškovi kredita za potrošača uključuju kamate, naknade, poreze i sve druge naknade koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu te koji su poznati vjerovniku, osim troškova javnog bilježnika. Dakle, nije točno da banka na temelju ugovora o kreditu smije naplatiti samo ugovorenu kamatu, kao što to smatra prvostupanjski sud. Citirana odredba Zakona dokazuje da tomu nije tako jer se izričito navode i druge naknade. Iako taj zakon nije bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu, govori u prilog tomu da je tuženik na temelju članka 1066., stavka 2. imao pravo naplatiti tužitelju i druge naknade, što uključuje i troškove obrade kredita. Uz navedeno posebno ističe kako se troškovi obrade kredita iskazuju kroz efektivnu kamatnu stopu (EKS). Naime, prema članku 173. stavku 1. Zakona o bankama (NN 84/2002), Banka je dužna na pogodnom mjestu u svojim poslovnim prostorijama učiniti dostupnim informacije o uvjetima pružanja usluga potrošačima. U stavku 3., točki 5. tog članka, navedeno je da Pod informacijama iz stavka 1. ovoga članka, a koje se odnose na odobravanje kredita, podrazumijevaju se sljedeći podaci: (...) efektivne kamatne stope koje odražavaju ukupnu cijenu kredita, izračunate sukladno propisima Hrvatske narodne banke. Nadalje, prema članku 174. Zakona o bankama, Hrvatska narodna banka može propisati jedinstveni način izračunavanja i iskazivanja cijene kredita i depozita (efektivne stope iz članka 173. stavka 3. točke 5. i stavka 4. točke 5.). Na temelju tog članka Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o jedinstvenom iskazivanju efektivne kamatne stope na kredite i depozite (NN 74/03). Dakle, trošak obrade kredita naplaćen je kroz efektivnu kamatnu stopu (EKS). Efektivna kamatna stopa (EKS) je kamatna stopa koja odražava sve troškove kredita, uključujući naknade, osiguranja, depozit, i ostale izravno povezane troškove kredita. Ako smatra da je potrebno, tuženik predlaže sudu da na temelju članka 12., stavka 2. Zakona o sudovima ("Narodne novine" br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20., 21/22., 60/22.) zatraži očitovanje (pomoć) Hrvatske narodne banke o tome što je efektivna kamatna stopa i jesu li troškovi obrade kredita njome obuhvaćeni.

Slijedom navedenog, članak 6. Ugovora o kreditu ugovorna je odredba koja je uvjet davanja kredita i koja se iskazuje kroz efektivnu kamatnu stopu, pa za njezino ugovaranje postoji valjani pravni temelj. Tuženik posebno ističe da se predmetna naknada izrijekom navodi u članku 3. Pravilnika o naknadama na potrošačke kredite (Narodne novine broj 15/2014). Naime, članak 6. Ugovora o kreditu je jasna, lako uočljiva i razumljiva odredba. Jasna jer je navedeno da se prije isplate kredita od iznosa kredita odbijaju jednokratni troškovi obrade. Lako uočljiva jer je navedena u članku 6. istim fontom i veličinom slova kao što su ispisane ostale odredbe Ugovora o kreditu. Naposljetku, graničilo bi s vrijeđanjem kazati da tako sročena odredba nije razumljiva. Time je ostvaren zahtjev transparentnosti iz članka 84. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/2003, dalje u tekstu: ZZZP 03). Takva odredba kao što je već rečeno je jasna i nedvosmislena, u skladu s zakonom i nije podložna jednostranim promjenama od strane Banke. U pogledu jasnosti i uočljivosti tuženik nadodaje kako su tužitelj i tuženik pojedinačno pregovarali prilikom sklapanja ugovora, te su tužitelju odnosno klijentu stavljeni na uvid svi podaci i uvjeti kreditiranja te je tuženica postupala sukladno prisilnim propisima i pod nadzorom Hrvatske narodne banke. Nadovezujući se na prethodne tvrdnje za ukazati je kako je člankom 296. stavkom 3. ZOO-a propisano da se odredba istog članka, stavka 1. ne primjenjuje na odredbe općih uvjeta čiji je sadržaj preuzet iz važećih propisa ili se prije sklapanja Ugovora o njima pojedinačno pregovaralo, a druga strana je pritom mogla utjecati na njihov sadržaj – stoga jasno je kako predmetna odredba nije i ne može biti ništetna. Tuženik posebno napominje da je naknada koja se odnosi na trošak obrade kredita bila predmet prosudbe Suda Europske unije u kontekstu Direktiva 93/13/EEZ od 5. travnja 1993., i to u presudi C-621/17 od 3. listopada 2019. (Kiss protiv CIB Bank) i presudi C-84/19 od 3. rujna 2020. (Profi Credit Polska SA protiv QJ). Osobito je važno što je u toj presudi Sud EU zauzeo stav da je tzv. ulazna naknada ugovorna odredba koja je

izuzeta iz tzv. testa poštenosti u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. godine. Razlog za to izuzimanje je u tome što ne postoji nikakva tablica ili pravni kriterij koji bi mogli dati okvir i smjer provjere te primjerenosti. Dakle, tuženik je jasno i transparentno prikazao trošak svoje usluge koji nije obuhvaćen ugovorenom kamatnom stopom. Ugovorena kamatna stopa predstavlja prihod od plasmana i ne obuhvaća troškove poslovanja, koji se mogu samostalno ugovoriti, kako je to učinjeno u članku 6. Ugovora o kreditu. Tuženik naglašava da je bankarski sektor jedan od reguliranih sektora u gospodarstvu, vjerojatno i najreguliraniji. Tuženik je, naime, konstantno pod intenzivnim nadzorom Hrvatske narodne banke, koja nikada nije dovodila u pitanje zakonitost naplaćivanja predmetne naknade, a ni danas je ne dovodi u pitanje – upravo zato što ta naknada predstavlja standard bankarskog poslovanja u cijelom svijetu.

3. Radi utvrđenja spornih činjenica sud je u dokaznom postupku saslušao tužiteljicu na okolnost statusa potrošača, te je li neposredno pregovarala s prednicom tužene o spornoj odredbi Ugovora, te je li od prednice tuženice dobila potpune informacije i obavijesti koje se odnose na spornu ugovornu odredbu, pregledao i pročitao dopis-odgovor tužene na zahtjev od 7.08.2024. (list 4. spisa), Ugovor o kreditu broj: 5140030242-60010441881/2005. od 4.04.2005. solemniziran po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-677/2005 dana 6.04.2005. (list 6.-13. spisa), rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-09/1533-3 od 27.02.2009. i broj Tt-16/22619-2 od 11.07.2016. (list 14.-15.), Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite (prilog uz odgovor na tužbu u e-predmetu pod 4-11) i Odluku o naknadama za usluge Hypo Alpe-Adria – Bank d.d. (prilog uz odgovor na tužbu u e-predmetu pod 4-16.), dopis punomoćnika tužiteljice od 10.06.2024. (list 154. spisa).

4. Na pripremnom ročištu održanom dana 11. lipnja 2026. tužiteljica je odustala od dokaznog prijedloga za provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, jer je tužena učinila nespornim da je naknada naplaćena.

4.1. Sud je odbio prijedlog tuženice da službenim putem od Hrvatske narodne banke traži očitovanje (pomoć) o značenju efektivne kamatne stope (EKS), jer se istim ne bi utvrdile odlučne činjenice u ovom sporu.

5. Nije osnovan prigovor tužene da je vrijednost predmeta spora koju je tužiteljica naznačila u tužbi od 1.340,50 eura, suviše visoko naznačena jer je naknada za obradu kreditnog zahtjeva naplaćena u iznosu od 3.207,27 HRK / 425,68 eura. Naime, sukladno odredbi čl. 186. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023., 146/2025.), kad stvarna nadležnost, sastav suda, vrsta postupka, ovlaštenje na zastupanje ili pravo na naknadu troškova postupka ovisi o vrijednosti predmeta spora, a predmet tužbenog zahtjeva nije novčana svota, tužitelj je dužan u tužbi naznačiti vrijednost predmeta spora. U konkretnom slučaju, tužitelj u ovom sporu nije istaknuo zahtjev za činidbu/isplatu, već samo deklaratorni zahtjev za utvrđenje ništetnosti djela odredbe Ugovora, kojom je ugovorena isplata. Sukladno odredbi čl. 40. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku, ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčanu svotu, ali tužitelj u tužbi navede da pristaje da umjesto udovoljenja tom zahtjevu primi određenu novčanu svotu, kao vrijednost predmeta spora uzet će se ta svota (stavak 1.); u drugim slučajevima, kad se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčanu svotu, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju je tužitelj u tužbi naznačio (stavak 2.). Nadalje, sukladno odredbi čl. 19. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 118/2018., 51/2023.) u parnicama u kojima je predmet spora

izvršenje kakve radnje, trpljenje, nečinjenje, izjava volje, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja određenog prava ili pravnog odnosa ili utvrđivanje istinitosti ili neistinitosti neke isprave, kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos koji je tužitelj naznačio u tužbi, ali ne manji od 1.327,22 eura. Stoga je sud sukladno čl. 40. st. 3. Zakona o parničnom postupku u vezi s čl. 19. Zakona o sudskim pristojbama, odredio vrijednost predmeta spora u iznosu od 1.340,50 eura, a koju je tužiteljica naznačila u tužbi sa deklaratornim zahtjevom za utvrđenje ništetnosti djela odredbe Ugovora o kreditu.

6. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da je nišetna odredba čl. 6. st. 1. Ugovora o kreditu broj 5140030242-60010441881/2005. sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljen dana 4.04.2005. između tužiteljice i pravne prednice tužene, potvrđen dana 6.04.2005. po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-677/2005., u dijelu odredbe kojim je ugovorena naplata naknade za obavljanje bankarskih usluga prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga koja iznosi 1,50% jednokratno i unaprijed.

7. Među strankama nije sporno da je tužiteljica dana 4. travnja 2005. sa pravnom prednicom tužene (Slavonska banka d.d. Osijek) sklopila predmetni Ugovor o kreditu broj 5140030242-60010441881/2005. sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, radi adaptacije kuće, koji je solemniziran dana 6. travnja 2005. od strane javnog bilježnika Lidije Perić iz Osijeka, pod brojem OU-677/2005.

8. Među parničnim strankama je sporna osnovanost tužbenog zahtjeva, odnosno je li odredba kojom je ugovoreno plaćanje naknade za obavljanje bankarskih usluga u visini od 1,50% sadržana u članku 6. st. 1. Ugovora o kreditu, nišetna, ima li tužiteljica pravni interes i status potrošača, te da li je nastupila zastara potraživanja.

9. Iz iskaza tužiteljice proizlazi je predmetni ugovor o kreditu zaključila dana 4. travnja 2005. kao fizička osoba, nije bila vlasnica obrta niti tvrtke, a kredit joj je trebao radi adaptacije kuće u kojoj je u to vrijeme živjela sa obitelji. Kredit u CHF valuti joj je ponuđen u banci kao najpovoljniji iako je htjela kredit u valuti euro. Nije mogla pregovarati o ugovornim odredbama, Ugovor o kreditu joj je dan na potpis unaprijed sačinjen od banke koji je ugovor prije potpisivanja pročitala, međutim, budući je po zanimanju kuharica, relativno je, kao laik, mogla, shvatiti ugovorne odredbe, koje joj nitko u banci nije pojasnio. Kada se raspitivala o kreditnim uvjetima, a i nakon uručjenja Ugovora o kreditu, u banci joj nitko nije rekao da će morati platiti bilo kakve naknade niti joj pojasnio od čega se ta naknada sastoji, a ni koje troškove pokriva, niti joj je rečen nominalni iznos te naknade, a ne sjeća se na koji je način naknada naplaćena. Ni javni bilježnik ju nije upoznao sa ugovornim odredbama.

9.1. Iz samog sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu (list 6.-13. spisa) razvidno je da je isti sastavljen od strane pravne prednice tuženice (Slavonska banka d.d. Osijek) prema unificiranom obrascu uz upotrebu strogo formalnih, laiku teško razumljivih izraza, u kojem se mijenjaju samo osobni podaci korisnika kredita, te iznos kredita i rok otplate. Iz članka 6. st. 1. Ugovora, proizlazi da je ugovoreno da se korisnik kredita obvezuje platiti naknadu, a prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,50% jednokratno i unaprijed. Niti iz jedne ugovorne odredbe nije razvidno od čega se ta naknada sastoji, niti njen nominalni iznos.

9.2. Iz dopisa tužene od 7.08.2024. (list 4. spisa) proizlazi da je naknada za obradu kreditnog zahtjeva za predmetni Ugovor o kreditu naplaćena dana 18.04.2005. u iznosu od 3.207,27 HRK prilikom korištenja kredita.

9.3. Iz rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu (list 14.-15. spisa) proizlazi da je temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-09/1533-3 od 27.02.2009. u sudski registar upisano pripajanje društva Slavonska banka d.d. Osijek, Kapucinska 29, dioničkom društvu Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, u registarski uložak s MBS 080072083., a na temelju rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-16/22619-2 od 11.07.2016. je upisana promjena tvrtke i promjena odredbi statuta u dioničkom društvu pod tvrtkom/nazivom Addiko bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, u registarski uložak s MBS 080072083.

9.4. Iz Odluke o naknadama za usluge Hypo Alpe-Adria – Bank d.d. (prilog uz odgovor na tužbu u e-predmetu pod 4-16.) proizlazi koje je naknade prednica tužene naplaćivala od clijenata.

9.5. Iz dopisa od dana 10. lipnja 2024. (list 154. spisa) proizlazi da se tužiteljica putem punomoćnika prije podnošenja tužbe obratila tuženici sa zahtjevom za dostavu podataka potrebnih radi pokretanja ovog spora.

9.6. Sud nije posebno cijenio kao dokaz Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite (NN br. 15/2014) (prilog uz odgovor na tužbu u e-predmetu pod 4-11), jer se isti ne odnosi na predmetni ugovorni odnos koji je zasnovan dana 4. travnja 2005.

10. Ocjenjujući svaki dokaz posebno, sve dokaze zajedno i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, temeljem odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku, a prema svom uvjerenju, sud je zaključio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan u cijelosti.

11. Iako tužena nije osporila pasivnu legitimaciju u konkretnom slučaju, ipak valja napomenuti da iako je tužiteljica Ugovor o kreditu sklopila sa Slavonskom bankom d.d. Osijek, a ne sa tuženom. Naime, iz Sudskog registra Republike Hrvatske proizlazi da je Slavonska banka d.d. Osijek, sa sjedištem u Osijeku, Kapucinska 29, upisana u sudskom registru s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 030002102, Trgovačkog suda u Osijeku, pripojena Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. iz Zagreba, na Izvanrednim skupštinama obiju banaka u lipnju 2008., odnosno na temelju Odluke glavne skupštine društva Slavonska banka d.d. Osijek, od 19. lipnja 2008., te Glavne skupštine društva Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. iz Zagreba, od 19. lipnja 2008., kojim se daje odobrenje na Ugovor o pripajanju od 18. lipnja 2008., a nakon upisa povećanja temeljenog kapitala radi provedbe pripajanja na temelju Odluke Izvanredne glavne skupštine društva Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., od 29. siječnja 2009.. Slijedom navedenog, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. postala je pravni slijednik pripojene banke, a sukladno članku 522. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima, kojim je, između ostalog, propisano da upisom pripajanja u Sudski registar u kojemu je upisano društvo preuzimatelj, imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja. Društvo preuzimatelj sveopći je pravni slijednik pripojenog društva, te time stupa u sve pravne odnose pripojenog društva. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. od 11. srpnja 2016. mijenja ime u Addiko banka d.d., pa je slijedom navedenoga, tuženica sveopći pravni slijednik Slavonske banke d.d. Osijek, i kao takva je pasivno legitimirana u ovom postupku.

12. Cijeneći izvedene dokaze sud je utvrdio da je u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora, dana 4. travnja 2005. na snazi bio Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03.). Sukladno čl. 3. st. 1. točka 1. toga Zakona, potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti.

13. Odredbe članaka 1021. do 1024. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/2005.) ne predviđaju plaćanje naknade za obradu i odobrenje kredita. Međutim, iako nije bilo zabranjeno, niti na drugi način ograničeno, ugovaranje odredbe o naknadi za obradu i odobrenje kredita, nepovoljno je utjecalo na pravni položaj tužitelja kao potrošača u odnosu na onaj položaj koji je bio predviđen u dispozitivnom nacionalnom pravu.

14. Nadalje, odredbom čl. 81. st. 1., 2. i 4. Zakona o zaštiti potrošača, je propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenju uzrokuju značajnu neravnotežnu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (1.); smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca (2.), ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (4.).

14.1. Navedena zakonska odredba u skladu je s Direktivom Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima (Službeni list EZ 1993. L95/29, dalje Direktiva 93/13).

14.2. Prema članku 3. st. 2. Direktive 93/13, smatra se kako odredba nije individualno stipulirana ako ju je unaprijed formulirao trgovac i ako potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranih standardnih ugovora, a ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj odredbi individualno pregovaralo, teret dokaza je na njemu. Dakle, iz područja primjene ove Direktive isključene su klauzule o kojima se pojedinačno pregovaralo. Ovo pravilo u svjetlu ostalih odredaba i cilja Direktive 93/13, tumači se restriktivno, na način što se, čak ako je potrošač i mogao pregovarati o sadržaju određene odredbe, ali stvarno nije na njezin sadržaj utjecao i nije ga promijenio, ugovorna odredba smatra jednostrano određenom. U Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. u predmetu broj C-26/13 navodi se kako članak 4. st. 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način što ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

14.3. Nadalje, sukladno odredbi čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača, propisano je da nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

14.4. Ovdje valja napomenuti to da odredbu čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača, treba tumačiti na način da se druga kategorija odredbi, čija se eventualno nepoštena priroda ne može ocijeniti ("cijena"), odnosi samo na primjerenost predviđene cijene ili naknade i usluge ili robe koju treba zauzvat isporučiti, a razlog za to izuzimanje leži u činjenici da ne postoji nikakva tablica ili pravni kriterij koji bi mogli dati okvir i smjer

provjeri te primjerenosti. Stoga ugovorne odredbe o naknadi koju potrošač duguje davatelju kredita ili koje utječu na stvarnu cijenu koju potrošač mora potonjem platiti, načelno nisu obuhvaćene tom drugom kategorijom odredbi, osim u pogledu pitanja je li iznos ugovorom utanačene naknade ili cijene u skladu s uslugom koju je tuženi kreditor zauzvrat pružio. Međutim, u ovom se predmetu navodna nepoštenost odredbi o naknadi za obradu kreditnog zahtjeva ne tiče odnosa između iznosa naknade za obradu i odobrenje kredita te zauzvrat pruženih usluga. Stoga, a imajući na umu sve navedeno, odredba čl. 6. st. 1. Ugovora o kreditu, nije izuzeta iz ocjene poštenosti.

14.5. Sukladno navedenom, u okviru te ocjene, potrebno je, u skladu s odredbom čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, ispitati moguće nepoštovanje načela savjesnosti i poštenja i postojanje eventualne značajne neravnoteže na štetu potrošača.

14.6. Kada je riječ o pitanju je li poštovano načelo savjesnosti i poštenja iz čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, odlučno je ocijeniti bi li pravna prednica tužene, pod uvjetom da je na pošten i pravedan način poslovala s tužiteljicom mogla razumno očekivati da bi takva ugovorna odredba bila prihvaćena, da se o njoj pojedinačno pregovaralo. Imajući na umu da ugovorna odredba u članku 6. st. 1. ne sadrže nikakvih podataka o stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima na koje se ona odnosi, ne može se zaključiti da je pravna prednica tužene mogla razumno očekivati da bi tužitelj pristao na tu odredbu u pojedinačnim pregovorima.

15.7. Također, kada je riječ o ispitivanju mogućeg postojanja znatnije neravnoteže, ono se ne može ograničiti na kvantitativno ekonomsko ocjenjivanje koje se temelji na usporedbi ukupnog iznosa transakcije na koju se ugovor odnosi, s jedne strane, i troškova koji na temelju sporne odredbe terete potrošača, s druge strane (1,50%). Naime, značajna neravnoteža može proizlaziti iz same činjenice da dovoljno ozbiljno oštećuje pravni položaj u koji je, na temelju primjenjivih zakonskih odredbi, stavljen potrošač kao stranka predmetnog ugovora u obliku nametanja dodatne obveze koja nije predviđena dispozitivnim zakonskim pravilima.

16. Nadalje, odredbom čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača, propisano je da je nepoštena ugovorna odredba ništava; te da ništavost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe. Također, odredbom čl. 59. točka 3. Zakona o zaštiti potrošača, propisano je da Ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a poglavito odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavke pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti.

16.1. Posljedice ništetnosti proizlaze iz čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, kojim je propisano da je u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

16.2. Odredbom članka 1111. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, propisano je kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.

16.3. Zaključno treba naglasiti da iz čl. 324. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, proizlazi da ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači za sobom ništetnost cijelog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe, s tim da identično proizlazi i iz čl. 102. st. 2. Zakona o zaštiti potrošača. Štoviše iz čl. 324. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, proizlazi da će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje.

17. Sukladno citiranoj odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača, ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati, u konkretnom slučaju, na tuženoj je bio teret dokaza da se pojedinačno pregovaralo o spornoj ugovornoj odredbi o naknadi za obradu kreditnog zahtjeva, a tuženica u provedenom postupku nije dokazala tu činjenicu. Štoviše, tuženica u tom smislu nije niti ponudila odgovarajuće dokaze, npr. saslušanje u svojstvu svjedoka osobnog bankara ili drugog djelatnika prednice tužene, koji je sudjelovao u sklapanju predmetnog Ugovora o kreditu, a iz kojih bi dokaza da su izvedeni, sudu bilo moguće zaključiti da su tužiteljici pri sklapanju Ugovora, zaposlenici prednice tužene, suštinski protumačili i objasnili značaj i posljedice sporne ugovorne odredbe. Naime, iz iskaza tužiteljice saslušane u dokaznom postupku, te iz samog Ugovora o kreditu, proizlazi da je kredit odobren namjenski, isti je tužiteljica utrošila na adaptaciju nekretnine u kojoj je tada živjela sa obitelji, iz čega proizlazi da ista ima svojstvo potrošača u konkretnom ugovornom odnosu. Dakle, tužiteljica je u smislu čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, s prednicom tuženice kao trgovcem sklopila predmetni Ugovor o kreditu, u svrhe koje nisu namijenjene njenom zanimanju, niti njenoj poslovnoj djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja, a niti je u to vrijeme bila vlasnica obrta ili tvrtke. S druge strane, kako je prednica tuženice banka i davanje kredita je proizvod bankarske djelatnosti kojom se bavila, to je predmetni Ugovor potrošački i tužiteljica u tom ugovornom odnosu ima status prosječnog potrošača u smislu odredbe čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača.

17.1. Naime, tužiteljica se u tužbi pozvala na svoje svojstvo potrošača time što je svoj individualni zahtjev utemeljila na Zakonu o zaštiti potrošača, pa je stoga teret dokazivanja suprotnog na tuženici u smislu odredbi čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku, a što ista nije niti pokušala dokazati.

18. U odnosu na spornu činjenicu jesu li pravna prednica tuženice i tužiteljica pregovarali oko naknade za obradu kredita ugovorene u članku 6. st. 1. Ugovora o kreditu, odnosno je li tužiteljica imala utjecaj na sadržaj te odredbe Ugovora, sud je saslušao tužiteljicu, koja u odnosu na navedeno u svom iskazu navodi da joj u Banci nitko ništa nije rekao vezano za naknadu za obradu kreditnog zahtjeva, dakle niti od čega se taj trošak sastoji a niti nominalni iznos naknade, da je Ugovor u Banci bio unaprijed sastavljen, te nije bilo mogućnosti za pregovaranje o ugovornim odredbama, Ugovor je pročitala prije potpisivanja, ali je kao laik mogla shvatiti ugovorne odredbe, budući je po zanimanju kuharica, koje joj ugovorne odredbe nitko u banci nije pojasnio, a niti javni bilježnik.

18.1. Na temelju iskaza tužiteljice, proizlazi da istoj nije ništa pojašnjeno u vezi tzv. ulazne naknade, niti od čega se sastoji, niti na koji je način određena visina naknade, kao i da se o toj naknadi nije moglo pregovarati, već je tužiteljici ponuđen na potpis gotov, unaprijed sastavljen Ugovor u Banci po principu "uzmi ili ostavi"..

18.2. Iz samog sadržaja Ugovora o kreditu, proizlazi da isti ne sadrži konkretan opis usluga koje se pružaju u zamjenu za predmetni iznos plaćanjem tzv. ulazne naknade, koja se podmiruje jednokratno, unaprijed, kao i o njenoj krajnjoj svrsi, a niti je ista sama po sebi razumljiva, te u Ugovoru nije navedeno, a niti se iz sadržaja Ugovora može zaključiti, koji su to konkretni troškovi i radnje po kreditu vezane uz odobravanje kredita i zbog čega bi iste opravdavale bilo kakvu drugu naknadu tuženici, kao kreditoru, pored one koja je ugovorena kroz ugovornu kamatu, te kada je ugovorenom naknadom povećanja cijena kredita za 1,50% od njegove visine, onda je takvom ugovornom odredbom prema ocjeni ovoga suda evidentno stvorena značajna neravnoteža u pravima i obvezama stranaka na štetu tužiteljice, te je ista u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere i protivna odredbama čl. 2.-4., čl. 6.-8. i čl. 10. Zakona o obveznim odnosima.

18.3. Osim toga, valja reći da, iako je tuženica prilikom obrade kredita imala određene troškove, sama činjenica da je trošak obrade određen u postotku od odobrenog iznosa kredita - što znači da korisnici kredita kojima je odobren veći iznos kredita plaćaju višu naknadu, govori u prilog tome da tako ugovornom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita nisu „pokriveni“ stvarni troškovi koje je tuženica imala pri obradi svakog pojedinog zahtjeva i odobravanju kredita. Naprotiv, da su zaista ugovorenom naknadom za obradu zahtjeva i odobravanje kredita „pokriveni“, plaćeni, stvarni troškovi, tada bi ta naknada bila ugovorena u nominalnom iznosu, a ne u postotku od odobrenog iznosa kredita, jer troškovi koje je navodio punomoćnik tuženice tijekom postupka, nisu determinirani visinom odobrenog iznosa kredita.

18.4. Treba napomenuti i to da je jasno da efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu cijenu kredita, da u nju ne ulaze troškovi javnog bilježnika i sl., te stoga u tom kontekstu nije bilo niti potrebe pribavljati očitovanje od Hrvatske narodne banke o značenju efektivne kamatne stope, no posebno valja istaknuti da tužena nije obrazložila o kojim se to troškovima uopće radi da bi opravdavali visinu od 1,50% visine kredita.

19. Nadalje, u takvim okolnostima, treba naglasiti da ne bi bilo dostatno niti da je tužiteljici sporna odredba u vrijeme sklapanja Ugovora pojašnjena samo formalno i gramatički ili kroz kratke obavijesti djelatnika prednice tuženice, ako tužiteljici takve obavijesti ne bi bile suštinski razumljive. Prednica tuženice je tužiteljici trebala pružiti potpune informacije, temeljem kojih je tužiteljica suštinski mogla shvatiti značenje odredbe o naplati naknade za obradu kreditnog zahtjeva i njezinoj visini, te kako bi na temelju toga nastavno mogla procijeniti ekonomske posljedice koje bi takva odredba mogla imati za njene financijske obveze. To je prednica tuženice mogla samo da je tužiteljici omogućila aktivno pregovaranje i potpune obavijesti, kojima se sporna ugovorna odredba čini suštinski razumljiva, a ista očito to nije omogućila, jer je prema izjavi tužiteljice, istoj predan na potpis unaprijed sastavljen Ugovor u Banci, koje ugovorne odredbe da tužiteljica nije prihvatila i da je odbila potpisati, tada vjerojatno ne bi mogla realizirati kredit. Nadalje, plaćanje troškova obrade kredita, uz to, bez definiranja o kakvim se troškovima uopće radi, u visini od 1,50% jednokratno i unaprijed, prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, prema mišljenju ovog suda, prouzročilo je značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice kao potrošača. Predmetna odredba je transparentna u smislu čl. 85. Zakona o zaštiti potrošača, jer je omogućavala tužiteljici da u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu ocijeni visinu te naknade, ali sama činjenica da je riječ o transparentnoj odredbi, ne znači ujedno da je odredba poštena. Na taj način, prednica tuženice je suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročila znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, na štetu tužiteljice kao

potrošača, jer načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da svi sudionici u postupku obveznih odnosa, o čemu se upravo radi u konkretnom slučaju, dužni su međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, vodeći pri tome računa o smislu i svrsi obveznih odnosa.

19.1. Pri tome, valja posebno naglasiti i kako je predmetni Ugovor o kreditu, dvostrani pravni posao, te se na njega primjenjuju temeljna načela obveznog prava, kao što su načelo ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelo dužnosti njihove suradnje, načelo jednakih vrijednosti činidbe, načelo savjesnosti i poštenja i načelo zabrane zlouporabe prava.

20. Pored navedenog treba dodati i to da Pravilnik o naknadama za potrošačke kredite, ne sadrži odredbe prisilne naravi, tako da sukladno odredbi čl. 81. st. 5. Zakona o zaštiti potrošača, ne postoji zakonska odredba, niti propis koji bi bili prisilne naravi, zbog kojih se nepoštenost, a time i ništetnost spornih ugovornih odredbi, ne bi prosuđivali primjenom Zakona o zaštiti potrošača.

21. Nadalje, ovdje treba imati u vidu i presudu suda Europske unije u spojenim predmetima C-224/19 i C-259/19 od 16. srpnja 2020. godine povodom dva zahtjeva za prethodnu odluku, a koje pitanje se odnosi na primjenu članka 3. stavak 1. Direktive 93/13 i glasi - da li odredba o „naknadi za obradu kredita“ kada se o njoj nije pojedinačno pregovaralo i kada financijska institucija nije dokazala da ona odgovara uslugama koje su stvarno pružene i troškovima koji su joj stvarno nastali uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama stranaka iz ugovora, zbog koje bi je nacionalni sud trebao poništiti. Sud Europske unije je presudom u tim predmetima zaključio da članak 3. stavak 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorne odredbe ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje kredita može stvoriti na štetu potrošača neznatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima.

21.1. Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 05. travnja 1993. o ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima, koje se protive načelu savjesnosti i poštenja (nepoštenim odredbama), implementirana je u naše zakonodavstvo stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 78/12.), dakle prije pristupanja Republike Hrvatske u EU.

22. Nadalje, presudom Suda Europske unije u presudi od 03. listopada 2019., Kiss i CIB Bank, C-620/17, ECLI:EU:C:2019:820, prema kojoj čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 05. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba treba biti jasno i razumljivo sastavljena ne nalaže da u odredbama ugovora o potrošačkom zajmu, poput onih u glavnom postupku - o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori i u kojima se točno utvrđuju iznosi troškova upravljanja zajmom i isplatne naknade na teret potrošača, njihova metoda izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti - također treba detaljno navesti sve usluge koje se pružaju u zamjenu za predmetne iznose. Osim toga, u navedenoj je presudi Suda Europske unije, izraženo pravno shvaćanje da je važno da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti ili izvesti iz cjelokupnog ugovora, a iz sadržaja samog Ugovora takvo što nije razvidno.

23. Sud je prilikom odlučivanja imao u vidu i mišljenje koje proizlazi iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 673/23-2 od 13. veljače 2024. u kojoj je navedeno da sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita, uzrokovala suprotno načelu savjesnosti i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti) u smislu odredbe čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, ne može temeljiti isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita, već je sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva, te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti), te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prilikom sklapanja ugovora, te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. u vezi s čl. 83. i čl. 85. Zakona o zaštiti potrošača.

24. U odnosu na isticanje ništetnosti predmetne ugovorne odredbe i primjenu čl. 326. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, te činjenicu da je tužiteljica Ugovorom o kreditu dobila na raspolaganje 45.000,00 CHF, u odnosu na plaćen iznos naknade, u konkretnom slučaju sporna ugovorna odredba je rezultirala neravnotežom u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice kao potrošača, pa se ne može smatrati da je uzrok ništetnosti te ugovorne odredbe bila zabrana manjeg značaja, pa stoga u konkretnom slučaju ne dolazi u primjenu odredba čl. 326. st. 2. Zakona o obveznim odnosima.

25. Slijedom ovako utvrđenog činjeničnog stanja, kako se o članku 6. st. 1. Ugovora o kreditu, nije pojedinačno pregovaralo, te je odredba bila unaprijed formulirana od strane prednice tuženice i tužiteljica nije imala utjecaja na njezin sadržaj, te uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice kao potrošača, to znači da je navedena odredba Ugovora o kreditu, nepoštena u smislu odredbe čl. 81. st. 1. i 2. Zakona o zaštiti potrošača, a nepoštenost predmetne odredbe temeljem čl. 87. st. 2. Zakona o zaštiti potrošača, posljedično povlači za sobom ništetnost onog djela odredbe čl. 6. st. 1. Ugovora, koji se odnosi na naplatu naknade za obradu kreditnog zahtjeva.

26. Ovdje treba naglasiti da predmetna odredba nije utvrđena ništetnom, jer da bi bila protivna prisilnim propisima, već je utvrđena ništetnom, jer se o istoj nije pregovaralo.

27. Prigovor zastare nije osnovan, kao niti prigovor da tužiteljica nema pravni interes u konkretnom slučaju.

27.1. Naime, prema odredbi čl. 187. st. 1. Zakona o parničnom postupku, tužitelj može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave. Stavkom 2. istog članka je propisano da se takva tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe.

27.2. Odredbom čl. 327. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, propisano je da na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba.

27.3. Odredbom čl. 328. Zakona o obveznim odnosima je propisano da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi.

27.4. Dakle, tužiteljičino zakonsko ovlaštenje na podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti proizlazi iz čl. 327. i čl. 328. Zakona o obveznim odnosima, te čl. 187. st. 2. Zakona o parničnom postupku. Osim toga, ništetnost ugovora nastaje po samom zakonu i od trenutka sklapanja pravnog posla, pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane (čl. 326. st. 1. Zakona o obveznim odnosima), osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje čl. 326. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni (da je zabrana manjeg značaja i da je ugovor u cijelosti ispunjen).

27.5. U slučaju ništetnosti ugovorne odredbe, pravni interes tužitelja očituje se u potrebi osiguranja pravne sigurnosti i sprječavanja buduće primjene ništete odredbe (npr. kako bi se zaštitio od naplate spornog troška), te je deklaratorni zahtjev prethodno pitanje za moguće naknadne zahtjeve. Time je pravni interes za sam deklaratorni zahtjev utvrđenja ništetnosti u sudskom postupku zaštićen i održan, jer utvrđenje ništetnosti štiti pravni i imovinski interes tužitelja, te mu omogućuje naknadno ostvarenje prava, a imajući u vidu da pravo potrošača na sudsku zaštitu mora biti učinkovito i sudovi po službenoj dužnosti moraju osigurati da nepoštene ugovorne odredbe ne obvezuju potrošače u smislu čl. 6. i 7. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima.

27.6. Drugim riječima, pravni interes za podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti ugovora odnosno pojedine odredbe ugovora priznat je ne samo ugovornim stranama takvog ugovora već i svakoj drugoj zainteresiranoj strani odredbom članka 327. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima.

28. Slijedom navedenog, sud je utvrdio ništetnim ugovornu odredbu iz članka 6. st. 1. Ugovora o kreditu, o naknadi za obradu kreditnog zahtjeva pod I. izreke.

29. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

29.1. Tužiteljica je podnijela zahtjev za naknadu parničnog troška od 1.163,09 eura.

29.2. Zahtjev tužiteljice za naknadu troška je osnovan do iznosa od 1.100,59 eura i sastoji se od zastupanja po punomoćniku odvjetniku na ime sastava tužbe od 200,00 eura (Tbr. 7.t.1.), obrazloženog podneska od 3.06.2026. od 200,00 eura (Tbr. 8.t.1.), te sastava dopisa od 10.06.2024. koji je bio nužan radi podnošenja tužbe od 50,00 eura (Tbr. 36.t.3.), zastupanja na ročištu od 11.06.2026. u iznosu od 200,00 eura (Tbr. 9.t.1.) i na ročištu za objavu presude od 18.06.2026. u iznosu od 100,00 eura (Tbr. 9.t.3.), obračunatog PDV-a od 187,50 eura (Tbr. 46.), te plaćene sudske pristojbe na tužbu od 53,09 eura, te na presudu od 110,00 eura i u skladu je s navedenim tarifnim brojevima, u vezi s Tbr. 52. i Tbr. 54. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023., 107/25.), te čl. 151., čl. 155. i čl. 164. st. 1. - 4. Zakona o parničnom postupku, radi čega je odlučeno kao pod II. izreke.

29.2. Preostali zahtjev tužiteljice za naknadu troška od 62,50 eura nije osnovan, a odnosi se na sastav drugog podneska od 3.06.2026. u iznosu od 50,00 eura sa PDV-om od 12,50 eura, jer tim podneskom samo izvještava sud da je platila pristojbu na tužbu, a što je vidljivo i u e-Spisu, radi čega je odlučeno kao pod III. izreke.

U Osijeku, 18. lipnja 2026.

Sutkinja
Kamelija Matijašević

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa iste. Žalba se podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, odnosno u tri istovjetna primjerka putem ovog suda nadležnom županijskom sudu.

Dostaviti:

- 1.Punomoćniku tužiteljice
- 2.Punomoćniku tuženice

Broj zapisa: **9-30889-47882**

Kontrolni broj: **07a28-8ad27-071f8**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.